

Pacea între popoare

In șederi de vorbă cu unul sau altul, am fost de părere că, oricât se vor pune bete în roate ca Austriacii să nu se unească cu Germanii, la urma urmei tot la aceasta se va ajunge, fiindcă, dacă sunt Nemți, cum n'au să se unească unii cu alții? Și ce fel de oameni trebuie să fim noi, dacă pentru noi și pentru alții, am fost de părere ca toți cei de aceeași neam să vie sub aceeași stăpânire națională, iar, când e vorba de Nemți, să fim potrivnici Nemților din miază-zii de a se uni cu cei din miază-noapte?

Odată pus principiul național, pentru care s'a purtat războiul nostru și al altora, nu mai putem fi împotriva aceluiasi principiu național, pe temelul că nu ne-ar fi pe placul nostru. De! așa e și cu toate lucrurile: plăcute dintr'o latură, poate să nu fie tot așa din alta. Dar vorba e că acest principiu se bucură azi de toată cinstea și deci nu putem fi împotriva lui acum, dacă, pe temelul lui, ar fi să se unească Austriacii cu Germanii.

Chiar oameni care erau potrivnici Nemților, puși așa, deodreptul, în fața principului național, au trebuit să-l recunoască și să mărturisască curat că împotrivirea e degeaba, fiindcă lucrurile vor veni tot aici, după același principiu național pe care l-am socotit bun pentru noi.

Cu toate acestea de aici nu urmează că unirea unora cu alții se va face atât de curind, pentru că sunt o mulțime de piedici din afară și dinlăuntrul amânduror țărilor, care îl se pun în cale. Dar noi discutăm lucrurile principial și spunem că ea e firească și că nu e bine să ne împotrivism la încercările a două tabere naționale care vor să se unească.

II

Lucrurile însă nu sunt tot atât de vădit pentru toți. În ziarul «Neamul Românesc» (18 August a. c.), d. N. N. Lenguceanu, avocat din Galați, despre care noi am mai scris, cu multă prețuire asupra persoanei, într'un număr trecut al acestui ziar, scrie cuvinte ca cele următoare:

«Nu pot pricepe cum poporul austriac, atât de diferit sufletește de Germani, dorește o contopire politică cu această. Scuturând pojghița subțire de civilizație împrumutată de la latini, de pe sufletul german, vei întâlni, după minunata impresie a lui Taine, gorilul primitiv, lubric și sălbatic.»

Acum stați și cumpăniți lucrurile. Autorul socotește un lucru uimitor că Austriacii doresc unirea cu Germanii, fiindcă sunt atât de deosebiți unii de alții, dar constată că Austriacii o doresc. Apoi Austriacii trebuie să simtă mai bine decât d. Lenguceanu pentru ce doresc așa. Probabil pentru că se simt Nemți ca ceilalți Nemți.

Dar sunt așa de deosebiți unii de alții!

Apoi în sinul cărui popor, mă rog, oamenii sunt în toate provinciile la fel unii cu alții. Dai de gusturi și deprinderi deosebite.

Ce vrei când suntem același popor? Dar și Austriacii și Germanii sunt același popor. Deci mirarea nu mai are loc.

Argumentarea d-lui Lenguceanu aduce ca temel viața artistică a Vienei, în care ea ar semăna cu Parisul și prin care s'ar arăta de aci alt suflet decât cel din Germania. Apoi: I. Viena e toată Austria? Ar fi o dovadă, dar nu e. Că Viena e altfel decât Germania și deci ea nu e potrivită pentru unire. Dar restul Austriei e numai artă ca la Viena și deosebire de suflet ca la Viena? Prin urmare, din latură aceasta, argumentarea e șchioapă.

2. Dar oare Germania are mai puțin artă ca Viena? O! Doamne! ce oameni împătimiti de muzică sunt Nemții! Doar al lor e Bayreuthul, nume cu care s'a împodobit, pînă la moartea lui, un director de conservator dela noi, fiindcă a cîntat odată la teatrul din Bayreuth, unde se cîntă operele lui Wagner, compozitorul zeificat de mulți oameni și dintre Nemți și din granițe străine de el. Folletoanel d-lui Radu D. Rossetti din «Universul» dela 16 Sept. a. c., e o bucată urzită tocmai pe motivul pătimii Nemților pentru muzică.

Nu prin muzică și artă în deobște se poate face o împotrivire între Nemți și Austriaci, că nu este. Și chiar așa să fie, să aibă alte gusturi, dar au limba aceeași, cu toate deosebirile dialectale. Și unii și alții se simt Nemți.

III

Lucrul cel mai ciudat însă nu e acesta, ci că d. Lenguceanu vede greutăți sufletești prea mari în calea unirii Austriacilor cu Germanii, dar nu vede de loc greutăți în fața unor uniri de care al să te minunezi numai auzindu-le.

Domnia sa vede primejdia pentru noi în unirea Nemților, în slujba cărora se vor pune și Ungurii. În aceasta nu-l contrazicem. Poate să fie chiar așa, dacă lucrurile rămîn sufletește tot cum au fost pînă acum între neamuri.

Dar pentru a înlătura această primejdie, d-nia sa cere o confederațiune a Statelor din sud-estul Europei, pentru a se apăra de primejdia germanismului și a panslavismului. Avind împreună cu noi pe Italia, să fim la un loc: Polonia, Austria, Cehoslovacia, Jugoslavia, Ungaria, România, Bulgaria, Grecia și Turcia.

Dar știți cum d. Lenguceanu cere ca aceste State să fie împreună?

Nu prin simple tratate de alianță, ci să aibă:

(1) Armata Confederației, cu o singură uniformă, avind distincțiuni pe naționalități și același Mare Stat-Major.

(2) Unitate de echipament, deci și de armament.

(3) O monedă comună, emisă de o singură bancă de emisiune.

(4) Unitatea mijloacelor de transport feroviare, maritimă și aeriene.

(5) Contingentarea producției agricole și industriale, avîng o singură Centrală de export și import a Confederației, ceace ne va da independența economică absolută față de marele bancher apusean și dominația Mării Negre.

(6) Un singur Minister de Afaceri Străine al Confederației, cu un president anual succesiv al tuturor Confede-

rațiilor, — iar în viitor, unitatea totală a reprezentanței diplomatice.

Și după ce a scris acestea, d. Lenguceanu se leagă de Keyserling și de Coudenhove-Kalergi, ca pacifiști sarbezi și crede că propunerea sa e mai presus de încercările aceluia.

Apoi dacă d-nia sa vede ca ceva nefiresc ca Austriacii să stea alături cu Germanii, care doar sunt același neam, cum Dumnezeu să ajungem noi, popoare așa de străine și deosebite, să avem același ministru de război și de externe, același armată și același ban, ca să fim împotriva

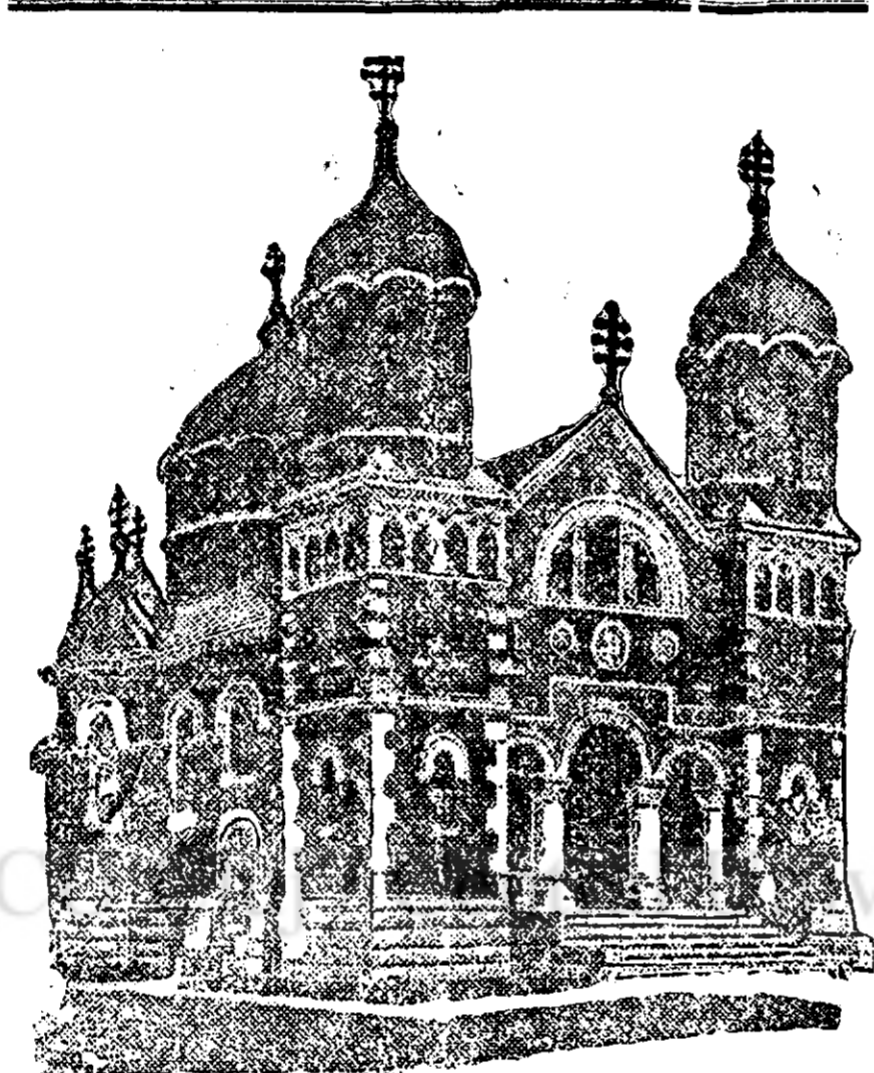
germanismului și slavismului! Să fie împotriva germanismului Austriacii, care sunt nemți, și împotriva slavismului Polonii, Cehoslovaci, Bulgarii și Jugoslavii care sunt Slavi!

Dar tare-i credem păpuși pe oameni să socotim că ei se pot uni atât de ușor, cînd sunt între ei atîtea prăpăstii!

Și colac peste toate, Italia cu noi toți pe cînd ea e cu Ungurii. Iar pe Unguri, pe care-i declară avangardă nemțească, să fie și ei în confederație cu noi!

Poți să urăști pe Nemți, dar ce ai cu adevărul?

Arhim. SCRIBAN

Episcopia Română din Cleveland—America

Caveant Consules!..

Acum cîtva timp s'a semnat la Paris pactul Kellogg, prin care războiul se pune în afară de lege. Aproape toate popoarele s'au grăbit să adere la această înțelegere, — concepută dincolo de ocean, de lumea nouă, — care reliefează apogeul unei civilizații. Statul care va cuteza să violeze acest pact, va atrage asupra-și inamicia «probabilă» așa cum spune d-l Aristide Briand în discursul inaugural al acestuia — a celorlalte state.

Războiul, pîn'acum o prerogativă a suveranității naționale, va fi un abuz, o încălcare de lege, posibil de o penalitate internațională.

Era prea vie imaginea recentului măcel, în care mai toate statele au sîngerat, pentru un acord să nu intervină între ele, considerînd ceace a fost ca un vis rău...

De-acuma brazda nu va mai fi îngurășată de sânge omenesc, ca un mijloc al rezolvării neînțelegerilor dintre națiuni; mamele nu-și vor mai plînge fiii căzuți întru apărarea gliei străbune; progresul omenirii va fi asigurat.

Dar, să fie oare veacul nostru stăvilăru unei asigurări a justiției prin forța pumnului?

Să nu fim sceptici! Totuși, este timpul când nu trebuie să ne mai ascundem după deget, mai ales noi românii, cari, lăsați în voia unei

politici de «dolce farniente», am fost ambalați în dansul macabru al războiului — acum 12 ani — fără o pregătire serioasă.

Pentru că ori cît s'ar spune, în discursuri sfărtoare, — că s'a dus vremea tratatelor, simple bucăți de hîrtie și că omenirea a evoluat într'un sens pacific — situația internațională este turburată.

Acum cînd, — în ce ne privește, — la granița de Sud, se agită o chestiune dobrogeană în cadrul ideii slave, cînd la granița de Est, armatele bolșevice organizează manevre provocatoare, cînd la granița de Nord-Vest, se alimentează un șovinism insolent, printr'un proces care nu se mai termină — acum trebuie să fim mai pregătiți.

Deaceia să ne ferim de această dulcegie ce ni se întinde dela o vreme, să terminăm cu acest romantism.

Căci însăși d-l Briand, ministrul de externe al Franței, în ultimul discurs ținut la Liga Națiunilor, a arătat că există încă primejdia războiului, dînd ca exemplu pe Germania care se înarmează — deși cu puțin înainte elogiase pactul Kellogg, spunînd că de-acuma pacea va fi asigurată.

Caveant consules!.. Să vegheze cei cari ne conduc — trecînd la fapte — ca nu cumva jertfa celor 800.000, cei mai buni dintre noi, să fi fost zădarnică.

Stelian Semedrescu

Leacul micii proprietăți pentru a produce cît și cea mare

de I. Băicoianu

Prin felul cum s'a rezolvat problema noastră agrară care a substituit marea proprietate deținută în România Mare de 18.000 proprietari prin noua gospodărie a 1.400.000 proprietari țărani, s'a creat o criză de producțiune care s'a resfrînt pe de o parte printr'o considerabilă reducere cantitativă a producțiunii agricole, iar pe de alta printr'o inferioritate regretabilă a acestei producțiunii.

Stăm azi dar astăzi înaintea acestui fenomen — ca efect al reformei agrare — și problema ce se pune, este cum am arătat-o în articolul nostru trecut, de a găsi mijloacele cele mai indicate pentru a eși din acest impas care are profunde repercusiuni asupra situațiunii noastre generale financiare, comerciale și culturale.

De modul cum vom rezolva această chestiune, va depinde aspectul de bună stare și în genere civilizația viitoare a poporului nostru.

Dacă vom ști să soluționăm la timp și cu mijloace puternice nevoile isvorâte din noua situațiune, vom contribui la prosperitatea societății și țării românești. Nu o vom face: vom pregăti România de mîine un aspect de mizericordie dureroasă — incapabilă să nască viitorul frumos la care cu toții ne așteptăm.

Noua problemă cere mijloace mari. Reducându-se marea proprietate din care n'a mai rămas de cît 2.000.000 ha, în moșoare mici de 200, 400, 500 de pogoane stăpînite de proprietarii de odinioară, s'a trecut la un regim de o așa considerabilă pulverizare a proprietății, încât este aproape imposibil să ne așteptăm la o propășire a acestei mici proprietăți prin propriile ei forțe.

Odată cu această suprimare a dispărut și organizarea capitalistă a profesiunii agricole care ca pretulindeni înțeleșese și la noi, pe de o parte să-și mobilizeze toate mijloacele tehnice ce puteau garanta o cantitativă și calitativă producțiune agricolă, iar pe de altă parte începuse prin inițiativa creatoare a Administrației ei de specialitate să-și pună toată răvna în serviciul procesului de ascendență intensivitate agricolă pentru a ajunge și din acest punct de vedere în concordanță cu culturile înaintate ale țărilor de mare concurență mondială.

Constatarea de mai sus trebuie neapărat reținută. Nu însă pentru a ne deda unor polemici pătimașe în jurul avantajelor marii sau micii proprietăți, ci pentru a ne îndemna cu toții să găsim soluțiile cele mai proprii ca să redăm actualei, constituției cele mai proprii ca să redăm actualei, constituției agricole a țării noastre, rămășiței de proprietate mijlocie ca și proprietății țărănești extrem de pulverizate acele noi organizații cari să substituie cu succes capitalismul și spiritul de inițiativă al mării proprietăți).

A dispărut un factor care chezușia progresul agriculturii românești — calitativ și cantitativ. Generația prezentă — autoarea reformei agrar-sociale — are însă obligațiunea și răspunderea de a căuta și găsi soluțiunile cele mai bune

pentru a preveni încercările dureroase ce ar putea surveni și permanentiza în producțiunea noastră agricolă, tocmai din cauza dispariției factorului — capital și acela al inițiativei creatoare, administrativă și de specialitate a fostei mari proprietăți.

Cum am mai avut prilejul s'o spun țăranul are astăzi pămînt — capital imobiliar — și a lor săi; îi lipsește însă capitalul și cunoștințele așa zisului geniu rural — caracteristica culturai intensive. Tocmai aci stă problema vremii celei noi, care așteaptă să fie soluționată în cadrul celorlalte interese de propășire a economiei noastre naționale în general și de producțiune agricolă în special.

Soluțiunea nu pare să fie prea departe de aflat: individualismul capitalist și creator al mării proprietăți, trebuie înlocuit cu colectivitatea bine organizată a COOPERAȚIEI care trebuie să îi ia locul, devenind factorul energetic de propășire a agriculturii românești. Banca Populară într'o nouă formă de organizare, va trebui să fie pivotul principal.

Agronomul titrat ar trebui în această nouă organizare să intre ca secretar-contabil al Băncii Populare, de unde ar avea să exercite și funcțiunea de organizator și funcțiunea de conducător în domeniul procesului de îmbunătățirea agriculturii comunale locale.

În prima fază a mișcării Băncilor Populare, preotul și învățătorul au dat un tribut de mare muncă și cald entuziasm pe altarul acestei mișcări de propășire economică a păturii noastre țărănești, fapt pentru care trebuie să le fim cu toții recunoscători.

Astăzi prin amplexarea pe care a luat-o și o va lua tot mai mult Banca Populară — ca urmare a reformei agrare, munca necesită de Banca Populară și problemele ei întrec puterile acestor pioneri de odinioară, și ne îndemnă să căutăm și să aflăm în sânul ei, un nou factor de

organizare și întreținere a ordinii bancare populare, factor care să fie în același timp și un organ de inițiativă pentru propășirea agricolă, la care Banca Populară trebuie să fie chemată să slujească.

Agronomul cooperativ va fi organul de sprijin al Camerilor agricole pe de o parte, iar pe de alta al așezămintelor de credit ce urmează a lua ființă în vederea activării unei munci agricole mai raționată bazată pe un utilaj agricol mai îmbelșugat și corespunzător procesului de sporire calitativă și cantitativă a producțiunii agricole românești, ca și un agent iscusit al Creditului Ipotecar țăranesc ce nu mai poate mult întârzia să ia ființă.

Este firească întrebarea: de unde, din ce resurse să se remunereze acest nou factor al Băncilor Populare?

Evident fiind vorba de un organ de mai înaltă cultură specializată și cu răspunderi, în cele mai multe cazuri, resursele Băncilor Populare nu vor fi îndestulătoare.

În toate aceste cazuri, statul ca reprezentat al interesului obștesc trebuie să intervină. O soluție corespunzătoare scopului urmărit trebuie găsită; altfel procesul de intensificare a producțiunii agricole va continua să rămână în criza prin care trece astăzi, spre pagubă economiei noastre în genera și a bunei stări a țărănimii în special.

Să nu ne lăsăm înșelați de curentul aceluia care socot că putem diriga viața și producțiunea agricolă din cabinetele ministeriale pe teme de circulari stilistice colorate. Trebuie să coborâm jos în mijlocul vieții rurale, acolo, de unde a dispărut inițiativa creatoare și puterea administrativă a capitalului și prin puterea cooperăției noi organizată, să căutăm a provoca în mijlocul țărănimii împrietărite, emulația necesară spre o mai mare și mai selectă producție agricolă.

Decât problema propășirii noastre agricole în cadrul constituției agricole a micii proprietăți, mai are și alte aspecte.

Dar mai înainte de toate să ne ocupăm de Reorganizarea Băncii Populare, astfel cum o impune nevoile timpului.

1) În articolul de față nu vom trata nevoile proprietății mijlocii. Obiectul rîndurilor de față este numai proprietatea țărănească în cadrul reformei agrare.

AMURG

Se cerne ploaia ca prin sită
Și norii zarăa incunună.
Vuește valea părăsită
Iar codrul negru, jalnic sună.

Copacii într'o jale mare
Iși scutură marama vie.
Dotnește răul cu'nfocare
O învechită melodie.

Se lasă noaptea 'ntunecată
Și pe pămînt și'n gîndul meu;
Iar inima-mi îndurerată
Iși plînge dorul tot mereu.

Radu Milea

Fidac-ul

de D. F.

Duminică 16 Septembrie, a. c., la orele 10 dimineața s'a deschis la Fundațiunea „Carol I”, al nou-lea congres al F. I. D. A. C-ului, sau: „Asociația internațională a foștilor luptători aliați”.

La acest congres, au luat parte delegații ai următoarelor țări: Franța, Italia, Anglia, Belgia, Portugalia, Polonia, Jugoslavia, Cehoslovacia, America și România.

Acești reprezentanți, cari acum câțiva ani formau o armată puternică de luptă, astăzi vin formați într-o nouă armată și mai puternică, a nației.

La deschiderea congresului, a vorbit fiecare reprezentant din partea țării de unde a venit, aducând României salut de primă mână frumoasă ce li s'a făcut; după care, au plecat în Parcul „Carol”, la mormântul eroului necunoscut unde au depus jerbe de flori și coroane.

În ziua a doua a congresului, au lucrat toți membrii comisiunii grupându-se în trei și anume: 1. Comisia pentru pace; 2. Comisia de statute și propagandă; și 3. Comisia victimelor războiului și a prizonierilor.

Aceste grupări au scopuri foarte bine determinate și deosebite, ocupându-se de: propagandă în cercurile oficiale ale tuturor țărilor aliate, prin: „Buletinul Fidac-ului, apoi organizarea unei propagande puternice cu scopul de a fi contra oricărei porniri, ce ar tinde să lovească în drepturile câștigate; aprobarea unei pensii în bani și locuință foștilor luptători și apoi formarea unei anchete, prin mijlocul Societății Națiunilor, pentru a găsi pe prizonierii de războiu ce se mai află încă și să ațazi prin Siberia și prin alte țări.

În ce privește pacea, s'a spus, că nu poate să fie păstrată decât numai prin respectul absolut al tratatelor.

Sau mai luat în discuție datoriile de războiu; adică țările să fie invitate să se înțeleagă mai ușor în ce privește datoriile de războiu.

S'a mai atras atenția asupra pregătirii aero-chimice a foștilor dușmani, ca guvernurile aliate să nu se lase surprinse la un moment dat.

Se arată o statistică cu sumele cheltuite în Rusia Sovietică pentru războiul chimic, sume ce au intrat în anul 1927, peste 660 milioane rubele în aur.

La aceasta se cere votarea creșterii unui institut aero-chimic al cărui centru să fie la Paris, la care să ia parte, ca membri, toți oamenii de știință ai țărilor inter-aliatate, făcând parte din institutele aparținând țărilor respective. În țările, cari n'au aceste institute, vor lua parte oamenii aleși de Fidac-ul național.

Pentru ca acest institut să funcționeze bine se propune să se facă un schimb între specialiști. Apoi să se scoată un buletin la Paris de către institutul aero-chimic, în care să se arate toate descoperirile noutățile, precum și demascarea atentatelor aero-chimice.

Se mai aprobă raportul propunerii de suprimare a vizelor pentru foștii luptători între țările aliate.

În ce privește participarea la congrese internaționale a asociațiilor naționale, ce fac parte

din Fidac, nu este permis, decât cu învoirea biroului „Fidac-ului”.

Se propune aniversarea Fidac-ului în ziua de 29 Noembrie, când biroul central din Paris va organiza o conferință prin Radio, (adică să fie auzită în toate părțile în același timp).

Secția feminină a Fidac-ului, a hotărât pentru anul viitor 1929, luna lui Iulie, un pelerinaj la mormântul eroului necunoscut din Paris.

Congresul Fidac-ului se termină după ce se face o execuție la Curtea de Argeș; unde au vizitat Biserica Domnească.

La întoarcere se hotărăște ca Congresul viitor să se țină la Belgrad; apoi încep cuvântările de închidere.

Scopul Fidac-ului este de a ne aduce o pace generală și definitivă între popoare, a ne înfrăți fără a ne ură și mai presus de toate, a ne păstra: religia, vorba, obiceiurile, și țara în pace precum le-am apucat din moși strămoși, fără a îndrăzni care va să ni le răpiască.

Prin Basarabia culturală

Construirea unui teatru comunal.

Municipiul Orașului Chișinău a scos o hotărâre de a construi un teatru comunal ceea ce va influența mult viața Chișinăului cultural de mâine.

În acest scop s'a alocat în planul edililor elaborat pentru refacerea orașului suma de 40 milioane lei pentru construirea teatrului comunal.

Noul teatru comunal odată construit, actuala clădire a teatrului, proprietatea comunei, va fi transformată într-o casă a culturii unde se vor adăposti bibliotecile, societățile culturale și corale. Cu chipul acesta problema adăpostirii a societăților culturale din Chișinău este rezolvită.

Hotărârea municipiului Chișinău este un eveniment cultural ce trebuie relevat cu bucurie.

Pe gânduri...

te apucau „hiorii” de groază. Într'un an era pe la Vinerea Mare (Cuvioasa Paraschiva) căzuze o zăpadă groasă și apoi unde se lăsa și un pui de ger tăios ca un biciu de mărgean.

Aveam câteva capete de vite rătăcite prin baltă pe grinduri, când numai ce primesc poruncă de la tatăl meu să plec să le dau de ur mă. N'am așteptat plocoane și pe după prânzul cel mare o porni cu gând că dacă m'o apuca noaptea să mă adăpostesc la vreo țărălă, că erau destule. Umbrai eu în toate părțile fără vreun folos când mă pomenească pe noapte, și nici picior de viață. Mă gândeam că nu-i tocmai plăcut să dormi în baltă cu jivinele. O lui cu grabă poate oi da de vre-un adăpost. Cum

SCRISORI DIN TOATA ȚARA

DIN DOROHIOU

Vizita D-lui General N. Petala

În dimineața zilei de 14 Septembrie a. c., d-l general N. Petala, sosind în gara Dorohoiului, în vederea inspecției Armatei, este întâmpinat de capii autorităților civile din oraș, toți ofițerii superiori din garnizoană și de d-l general P. Cănculescu, Comandantul Diviziei a 8-a și de cătră d-l General Gavrilescu, comand. Brigăzii 8-a Infanterie.

Din partea Județului, d-l subprefect C. Jormescu, iar din partea Comunii d. I. Gorgos urează bun sosid distinșului oaspe. Intreținându-se cu cei prezenți, d-l General Inspector mulțumește pentru primirea ce i se face și își arată dorința ca, venind în mijlocul ostașilor garnizoanei Dorohoiu, să vadă și satele și așezămintele acestui județ așezat între fostele ținuturi: Bucovina și Basarabia, al cărui rol cultural astăzi este de primul rang. Astfel, străbătând județul până pe malul Prutului, d-sa vizitează satul Miorcanii unde s'a înțreținut mai mult timp cu d. deputat I. PILAT și frunțașii săteni de acolo. Pretutindeni, d-l General s'a interesat de aproape de ostenele ce se depun pentru ridicarea poporului, dând îndemnuri calde și povești frumoase pentru această lucrare cu care suntem fiecare datori țării.

În dimineața zilei de 15 Septembrie, d-sa în calitate de Inspector General al Armatei—inspectează Regimentul 29 Infanterie și exercițiile de luptă executate de ostașii noștri pe câmpul de lângă Șendriceni.

Cu acest prilej, d-sa s'a înțreținut cu soldații regimentului, convingându-se personal că ei sunt adânc pătrunși de simțul iubirii de patrie și tron și formează adevărată pază puternică împotriva oricăror uneltiri.

Remarcă ordinea, liniștea și siguranța cu care ostașii își îndeplinesc datoriile și laudă munca ofițerilor. La ora 11 se face critica exercițiilor, cu care prilej d-sa îndeamnă pe toți ofițerii să urmeze același muncă, formând din tinerele vlăstare ce le sunt date pentru instruire — adevărați cetățeni și ostași.

La ora 1 are loc în sala popotei Regim. 29 Inf. o masă camaraderescă la care pe lângă ofițerii garnizoanei Dorohoiu, în frunte cu D-nii Generali Cănculescu și Gavrilescu, iau parte capii autorităților: D-nii: deputat I. Pilat, deputat H. A. Stoianovici, prefect I. Capră, prim ar. Gorgos, Econ. D. Furtună, Directorul Seminarului—in calitate de reprezentant și colaborator al Foli „CULTURA POPORULUI” de sub conducerea d-lui General Petala, Pr. C. Munteanu, confesorul garnizoanei, d-l I. Baltă, ad. financiar, Eul. Procopovici, directorul liceului, Grigorie Racovitză, inspector școlar, I. Prutscu, șeful gării, Gh. Timuș, fost prefect, C. Ionescu dirigintele oficiului P. T. T. Dr. Axler, D. Rouconescu revizor școlar, etc.

Au rostit cuvântări: d-l General PETALA, General CĂNCULESCU, d-l deputat I. PILAT, d-l primar GORGOS și Econ. D. FURTUNĂ.

Toți cuvântătorii au salutat ca pe o oaspe de seamă și iubit, în mijlocul poporului dorohoiian, pe d-l General N. Petala, ostaș desăvârșit dar și convins iubitor al ridicării sătenilor prin cultură, pentru care d-sa conduce cu mari sacrificii Foaia „Cultura Poporului”, atât de răspândită în lumea satelor. Viu mișcat, d. General Petala mulțumește tuturor și arată că suprema noastră datorie în vremurile ce trăim este consolidarea tronului și a patriei, cu suflete luminate și închinare culturii naționale.

După masă, d-l General a ținut să viziteze Seminarul nostru și Școala Normală, unde se făuresc sufletele ostașilor culturii sătești.

Din toate punctele de vedere, vizita la Dorohoiu a d-lui General Petala a fost un prilej de indemn la muncă și înălțare sufletească.

Valerian D. Brânzei

Citiți și răspândiți „Cultura Poporului”

Vechile noastre monumente

O frumoasă solemnitate la Dorohoiu

Vechea biserică de lemn din orașul Dorohoiu—un monument istoric de primul rang din trecutului acestui județ — s'a zidit de către poporâni dorohoieni în 1779 April 12. Durată din bărne de stejar, într'o încheiere de toată frumusețea, această biserică este o podoabă de preț a arhitecturii noastre vechi, țărănești. În anul 1919, Sept. 8, a fost reînviată după vechiul chip, în vremea primăriatului d-lui C. Prassa, care a dat un important concurs spre a fi salvat acest monument istoric, care erasișbit din cauza vechimii. Anul acesta, prin stăruința Păr. Econ. Dr. D. Furtună, Directorul Seminarului nostru și deosebi datorită concursului dat de D-l Prefect I. Capră — enoriaș al acestei parohii — biserică de lemn s'a reparat complet, iar sfințirea a avut loc în ziua hramului, 8 Sept. a. c. de către Păr. Dr. Grigorescu, protoiereul județului, însoțit de un sobor de preoți. Predica ocazională a fost rostită de către Păr. Const. Munteanu, profesor, care a arătat ce bucurie constituie pentru toți — și cei de odinioară și cei de azi — când sântul lăcaș strălucește în noua și aleasă haină în care s'a îmbrăcat, spre lauda sfinței Fecioare. Păr. Protoiereu Dr. D. Grigorescu, în cuvinte alese, a arătat că prin lucrările de acum, și mai cu seamă prin reparațiunile interioare în piatră și ciment, și locaș este asigurată a fi cea mai bună și mai solidă măturie de credință strămoșească în acest oraș, alături cu celelalte monumente istorice ce posedăm. Arată numele donatorilor creștini cari au contribuit la această nobilă faptă, și în deosebi laudă răvna a trei poporâni cari au muncit mult pentru strângerea fondurilor: D-nii Lică, Pintilie și Brănișteanu. În numele I. P. S. Mitropolit, Păr. Protoiereu exprimă mulțumiri Păr. Director al Seminarului principalul donator și animator al acestor lucrări și sub a cărui conducere se va realiza în curând restaurarea și a bisericii istorice de lemn din Stracova, în apropiere de Dorohoiu.

Foarte mișcător a fost faptul că s'a pomenit cu pietate numele lui George A. Văscu care — la îndemnul Păr. C. Ciocoiu — a salvat dela dărâmare această biserică odinioară; iată cum făpta bună proslăvește numele celor ce o săvârșesc!

Răspunsurile au fost date admirabil de corul comunal sub conducerea d-lui L. C. Ciocărlău.

Astfel de ocazii solene înseamnă nu numai exemple de conservare cu sfințenie a urmelor scumpe din trecut dar rămân adânc săpate în inima credincioșilor.

Valerian Brânzei.

Învățătorii strâng rândurile

— Dela asociația învățătorilor Iaomițeni — de G. N. Ionescu

Am fost, deși e dureros, un grup dezagregat. Energiile noastre s'au irosit individual. Dacă vreun glas se ridică—in mijlocul fumului politic — pentru drepturi bine meritate, repede era înăbușit cu durerosul și tragicul „așteaptă”.

Am fost răspândiți prin însăși funcția noastră și ar fi trebuit în interesul corpului învățătoresc, să ne strângem rândurile; să ne abatem cu furia valului spumos asupra timpurilor; să fi răsturnat piedecile ce ne-au fost puse în cale; s'o fi distrus molia deshinării, care a ros și tot mai roade legăturile noastre sufletești de breasă. Am fost dezorganizați și asta în detrimentul nostru. Dacă, o spun ca o certitudine, am fi fost strâns uniți, formând un bloc solid de granit sufletească cu mult înaintea, poate astăzi am fi deplăns situația ce ne-a fost creată și pe care am acceptat-o cu multă bonomie.

Cauza suntem noi.

Un proverb bătrânesc spune: „Mai bine mai târziu decât nici odată”. Am început și noi învățătorimea să ne mișcăm. Ne mișcăm anevoe, dar sigur. Am început să înțelegem necesitatea solidarității, principiu nobil ce-l propovăduim depe catedră, dar pe care până în prezent nu l'am trecut la fapt, așa cum ar fi trebuit.

Am strâns rândurile. Isvorul ploct din munte va deveni șuvoi clocotitor ce va dărâma orice obstacol.

Învățătorii, apostoli ideali ai neamului, urmăriți de același gând, să ne solidarizăm, căci numai unindu-ne sufletește, vom putea cu energia acumulată, să ne schimbăm soarta și să ajutăm în mod indirect și clasele sociale...

Învățătorii iaomițeni, în frunte cu harnicul și destoinicul Revizor școlar, D-l Ilie Lupu, s'au strâns în grup mare în orașul Slobozia. Întruirea în sine, a avut o însemnătate capitală, deoarece discuțiile, propunerile și îndemnul pronunțate cu acea ocazie, identificau dorinși realizabile și necesare, a căror împlinire n'ar fi fost decât în folosul breștei învățătoresci.

Ordinea de zi a cuprins următoarele mai însemnate puncte: Darea de seamă despre activitatea și gestiunea asociației pe anul trecut, precum și propuneri pentru cel în curs; 2.—Înființarea unei bănci a învățătorilor; 3.—Înjghebararea unui cămin.

Au vorbit cu multă elocință și argumentat D-nii: I. Lupu, Șt. Popescu, D. N. Popescu, I. Silvestru, Gr. Popescu. Toate aceste cuvântări au avut ca temă același principiu (sub diferite forme de elocvență ciceroniană): solidaritatea...

Și oare mai e nevoie să arăt necesitatea asociației, băncii și căminului? Oare nu fiecare dintre noi știe că „unirea face puterea” și că „picătură cu picătură se formează fluviul adânc, lat și irezistibil”? În momentele de față avem în jurul nostru asociații atât de traic încheigate, încât

putem spune, că vor dănui foarte multă vreme, călăuzite și îndrumate de lumina caldă și strălucitoare a solidarității.

Manași de același gând sincer învățătorimea iaomițeană a început să se grupeze (nucleu redus) mai temeinic, sau poate așa o arată. Voesc să dea o altă însemnătate, mult mai mare „Asociației”, poate neglijată până în prezent și să pue temelia unei bănci și cămin, mijloace admirabile ca propuneri, dar a căror îndeplinire n'ecesită sacrificii bănești, muncă dezinteresată din partea aleșilor și înțelegere deplină a datoriilor și drepturilor tuturor învățătorilor.

Nu mai când învățătorimea toată va înțelege perfect aceste nevoi imperioase, numai atunci va face ceea ce s'a propus în mod sincer și de interes obștec. Nu sunt un utopist încarnat, dar lucrurile trebuesc arătate sub forma lor reală. Nu e loial să ne ascundem goliciunea sufletească după deget. E dureros grav, chiar că, în timp ce capii noștrii se interesează din adâncul sufletului pentru îmbunătățirea soartei noastre, noi, noi ce strigăm la toate colțurile: „remunerare, remunerare” să renunțăm în mod subversiv la înființarea unui ideal practic, cu rezultate mari.

Și revenind: Toți cei ce-au fost prezenți, au plecat convinși, că numai prin solidaritate conștientă și prin ajutor reciproc vor învinge toate obstacolele risipite din belșug în calea noastră.

Dar câți dintre noi am transformat în fapt realizabilele propuneri? Români se entuziasmează ușor și tot așa de repede pierde entuziasmul.

Dee Dumnezeu (dela care am așteptat multe, ca săracul colacul), ca cel puțin 50 la sută din învăț. să înființască ceea ce s'a propus la „Asociația învățătorilor iaomițeni” cu ocazia întrunirii lor în orașul Slobozia,

Citiți și răspândiți „Cultura Poporului”

Ba, să zici! Aveam câte un ciomag și mai mult nimica.

— Păi dar cum să ai curaj când te ații singur pe coclauri? — Vezi aiasta-i toată cheia! Când ai pe D-zeu în gând curat, nu se poate să nu ai coraj.

Nu mai departe eu... Mă bucuram că Moș Sidor își deslăcea sacul întâmplărilor sale. Rezemă pușca cu patul în jos în pământ sprijinindu-și corpul în ea cum fac ciobanii în bătă.

... Pe când eram înălțându-mă umblam mult prin bălți, că aveam turme de oi pe grinduri, de porci, și vite mari că nu le mai da lumea de căpătai. Dar și dihanii multe se mai aciuseră, doamne, că n'eu codru nu glumă. De cum însera, auzei lupchii urlând de și se încrețea carnea pe oase și

mergeam așa, numai ce văd înaintea mea niște mogâldețe în negrind în marginea stufărișului, hârjonindu-se, sărind ca niște câini ciobănești. Să dau înapoi mă teameam, să merg înainte așijderea. Dar mă gândeam la minunile ne cari le poate face D-zeu îmi făcui câteva perechi de cruci și o lință rupsei înainte. Jivinele priveau nedumerite la mine, necrezându și ochilor că poate trece o lință omenească fără a avea habar de ele. În minte frământam începutul unui psalm ce-mi adusea aminte de pe când învățam psaltirea în pridvorul bisericii cu dascălul loniță: fără să caut în urmă, păseam înainte. În spatele meu dihaniele se hârjoneau vesele mărâind; din când în când câte o haită mai bătrână scotea un

urlat înfiorător de hăula pustiului plin de ninsoare. Când mi-arancai ochii, Doamne, în urma mea innegrea o droaie de umbre ce mă urmăreau de aproape. Nu erau mai mult de zece pași de spatele meu, zău, asta mi-i sîta. Cruce! Deodată îmi răsarî în minte gândul că pe aici or să-mi rămână ciolanele. Ei, ce era să fac? Să mă apăr? Slințe mucenic Dimitrie, nu era chip! Se părea că lupii nu ndrăseanu. Odată numai ce unul dintre ei dădu un urlet grozav de tremur zarea amurgită. Haita prinse a se mai apropia. Alt chip nu era! Atunci ca prin minune îmi veni pe limbă o cântare pe glasul al V-lea și începu să cânt: „Bine ești cuvântat Doamne, învață-ne pe noi îndreptările tale. Ceata sfinților

afiat-au isvorul vieții și ușa raiului să afu și eu calea prin pocăință. Eu sânt oia cea pierdută...” Așteptam să se asvârie ceata asupra mea să mă slășie; dar minune dumnezeiască haita rămase în urmă ascultând mirată. Dacă văzui, o mai dădui pe glasul al optulea iușind pașii. În apropiere auzii un lătrat de câine. Era pe aproape vreo țărălă. Mergeam fără să mai caut înapoi. Când dădui la cotul grindului, după o perdea de stuțe zăreau niște trâmbe de lumină slabe jigăniile nu se mai vedeau, doar în urmă un urlet prelung, urmat de altele răgușite străpunseră șerul adânc al crivățului. În apropiere câinii m'au simțit și începu să cânt: „Bine ești cuvântat Doamne, învață-ne pe noi îndreptările tale. Ceata sfinților

— Ține, Harap... uuu... lupu măăă!...

Strigai prin hărmălaia câinilor și abea fui auzit. Mă apropiam. Ajunsesem la țărila lui moș Tănase Papură pe grindul Vântului. Moșul îmi eși înainte și mă duse la flacăra focului unde ardea o nămilă de butuc de salcie. Își făcea cruce minunându-se.

— Doamne, sf-tă Născătoare, da ci cauți creștinul lui D-zeu pe gîlornita asta în baltă? Vrei pe semne să-ți albească oasele și să-i punem numele Grindul lui Sidor? Mai acu auzii o haită de lupi urlând.

Istoriisii lui moș Tănase pățania și minunea prin care scăpai. — Să știi măi băete, că s'a

pus s-ta Vineri de azi pentru tine, că aittel... aici îți mânca ciocara colacu.

Rămăsei peste noapte la țărălă. A doua zi găsi boalele de gite (vite) și le mânai spre casă...

Și iaca așa scăpai de moarte cu agiutorul lui D-zeu. Și de atunci mi-am zis că 'n ori și ce nevoie ar fi omul se cade să cheme agiutorul lui D-zeu.

Moș Sidor tăcu întunecat de umbra căciului. Își petrecu arma pe după gât, îmi ură noaptea bună și cu pas liniștit ca un ritm de poveste se perdu în noaptea caselor trecute.

Undeva, un cocoz străpunde tăcerea, vestind că până la ziua mai era o jumătate de noapte.

Cum scriem românește

Scriem așa, că nu poți înțelege multe din cele scrise. Astfel, citim în «Adevărul» dela 6 Sept. a. c. ceva despre un raport al D-ului Staicovici despre sănătatea Bucureștilui. Ni se spune dintr'un loc că va trebui să înființăm dispensare de puericultură și prenatele.

Lasă că însuși cuvântul de dispensare e un cuvânt ciudat, fiindcă în el doar nu dispensezi pe nimeni de nimic, ci dimpotrivă îl încarci cu țidule de leacuri și chiar cu leacuri de-aga ta; lasă că în loc de

puericultură, se putea zice îngrijire a copiilor, dar cuvântul de prenatele nu-l înțelegem nici noi. Ne dăm numai cu părerea că trebuie să fie în el vorba de îngrijirea de dat mamei și copilului înainte de de naștere. Dar la asta ne chibzuim noi că așa trebuie să fie, fiindcă am învățat carte latinească. Dar citi ai să-l poată înțelege?

Ciudați oameni care scriu numai pentru ei, ca altul să nu înțeleagă!

Arhim. SCRIBAN

OH! VIAȚA, VIAȚA!!!

Cu mare părere-de-rău am luat cunoștință de moartea generalului italian Francesco Rocca, general de corp de armată în țara sa, care a fost ucis într'o întâmplare nenorocită în țara noastră. Ne doare inima fără a-l fi văzut sau cunoscut numai că ne gândim la împrejurările deosebite ale morții sale. De aceea cu amar privim spre șubrezia vieții omului și ne vin pe buze cuvintele Psalmistului: Omul ca iarba zilele lui ca floarea câmpului!

Bietul general a venit la noi în țară, să-și vadă pe fiul său care e director în țara noastră al societății Tractoria. Și iată, de unde trebuia să se întoarcă vesel în țara sa, că

și-a văzut fiul în țara frățescă a României, se întoarce sfărâmat și fără viață, în urma unei răsurnări de automobil.

Unde se duce omul și unde ajunge! De accia bine fac oamenii de fac cruce cind pleacă într'o călătorie. De unde să știi dacă și când te mai întorci!

Au mai fost străini care s'au nenorocit astfel în țara noastră. O bieții! Cu atât mai mult, cu cât erau așteptați acasă cu drag!

Să fi fost prin 1915, pe lângă Titu, trenul a ajuns un automobil care tocmai atunci trecea linia în tovarășia unui domn Oroveanu. Era un francez care tocmai atunci venea la noi. Și s'a dus. Vai de viața omului!

DIN ZIARE

Scrisul despre tâlharul Balan.—Fiecare hoțoman se bucură, într'o privință, de mai multă cinste și de mai multă grijă, decât oamenii de seamă. Căci iese un tâlhar la iveală, fie acela Terente, Munteanu, Tomescu sau Niculiță și scriu ziarele strașnic despre el. Ba mai apoi scriu despre tovarășii lui, despre viața lui, despre ibovnicile lui.

De data aceasta, de o asemenea cinste se bucură Balan. Cu dreptate ziarul Cuvântul (10 Sept.) se mărturisește scârbit de atâta scris despre un hoț de drumul mare și spune că aprobă din toată inima pe Mussolini, primul ministru al Italiei care a oprit ziarele italienești să mai dea în știrea lumii dări de seamă, tâlcuiri și păreri despre uciderile, furturile și spargerile săvârșite în lungul și latul țării.

Neliniștea pentru calendar.—Sub numele de «Un calendar universal», ziarul Universal (20 Sept. a. c.) scrie despre fierberea care a început iar în unele ținuturi ale țării din pricina calendarului. Găsești lipsa de îndreptățire a acestei fierberi, pe temeiul că noi numai cât am îndreptat calendarul și l-am făcut așa cum trebuia să fie, adică l-am potrivit iar după luna și soare și l-am adus în starea bună în care era la început. Se înțelege, lucrurile sunt așa, când e vorba de întocmirea nouă a calendarului. El nu e greșit și lumea s'a turburat numai fiind că nu înțelege! Se mânia că zici 14, în locul de 1 Septembrie dar nu se turbură la preț când în loc de 1 leu, îți cere 100. Inșă turburarea aceasta se liniștise. Lumea s'a mai deprimat cu ea. Turburarea nouă e pentru altceva. E pentru că anul viitor Sf. Sinod a pus Paștele la 31 Martie, înainte de cel apusean și de al Evreilor. Acesta e faptul cel nou; pe care însă Universalul nici nu-l pomeneste.

Din ziarele streine

D. Ministru C. Angelescu în Chehoslovacia.—În ziarul Prager Presse, care se tipărește în Praga, găsim două știri privitoare la România, pe care le reproducem aici. Cea dintâi privește persoana d-ului Dr. Angelescu, ministrul școalelor dela noi-lată ce citim în numitul ziar, cu data de 13 Sept. c.

Zilele acestea, a venit la expoziția culturală din Brunn ministrul școalelor din România Prof. Dr. Angelescu, un chirurg vestit în toată lumea, creatorul și reformatorul școalelor din România Mare. Ministrul Angelescu a vizitat expoziția culturală, însoțit de consilierul ministerial Dr. Spișek din ministerul școalelor. A vizitat și mai multe școli din Brunn și s'a mărturisit foarte mulțumit pentru progresele culturale și starea școalelor din Chehoslovacia. Ministrul Angelescu, care pe drumul de întoarcere în patrie, se afla în trenul accelerat, care a suferit o grea nenorocire la Zajeci, a fost unul din cei dintâi care a dat ajutor nenorociților. Ministrul Angelescu care ia o însemnată parte la năzuințele sociale și umanitare și care vorbește franțuzește perfect, a fost medicul despre care ziarele Cehoslovace au scris cu mare recunoștință, ca despre un medic francez.

Distincțiune românească.—A doua știre din numitul ziar se află cu titlul pe care-l dăm aici și e în cuprinderea următoare:

Consilierul ministerial Dr. Ferdinand Spișek, directorul secțiunii pentru relațiunile culturale și școlare cu străinătatea în Ministerul Școalelor, a fost distins de regele român Mihai I, cu medalia de aur cl. I, Răspătura Muncii pentru învățământ, pentru meritele sale în ce privește întocmirea legăturilor pe teren cultural și școlar. Medalia a fost predată consilierului ministerial Dr. Spișek de Ministrul Școalelor din România Dr. C. Angelescu, în timpul vizitei sale de studii în Brunn.

INFORMAȚII

O foale se scoate cu multe greutate. Cheluelle sunt așa de mari în timpul de față, încât fără ajutorul abonatului foala este adesea între viață și moarte. De acela rugăm serios pe toți abonații și sprijinitorii acestel fol, ca să sunt în urmă cu plata abonamentelor, să ne trimeată sumele rămase, căci numai așa foala aceasta va putea duce mai departe făclia culturii în rândurile largi ale neamului.

Sfințirea bisericii unui schit peste munți.—Biserica noastră de peste munți nu are mănăstiri, afară de cea dela Hodoș-Bodrog din eparhia Aradului. Cu atât mai multă bucurie trebuie să avem atunci când se începe sporul acestor așezăminte și la frații noștri de dincolo. Deci cu părere de bine aducem știrea că acum avem un schit și în eparhia Sibiului, lângă Rășinari, și că, în ziua de Sămbăta la față (6 Aug. a. c.), s'a făcut acolo sfințirea bisericii schitului numit Paliniș și a unei frumoase case de oaspeți, care a fost acum clădită din nouă. Slujba a fost săvârșită de I. P. S. Mitropolit Nicolae de Sibiu.

Protopop nou peste munți.—În luna trecută August, s'a făcut în orașul Dicioșmărtin de peste munți așezarea în scaun a noului ortodox Păr. Gheorghe Oroveanu. La ceremonia însoțită de unii, eparhia Sibiului a fost reprezentată prin consilierii eparhiali Păr. Trandafir Scorobeș și Păr. Virgil Nistor.

Un colaborator al nostru numit director de seminar.—Păr. Econom Corneliu Grumăzescu, fost până de curând referent cultural în administrațiunea Sfintei Episcopii a Duării de Jos din Galați, a fost numit de curând director al Seminarului din Edineț, în eparhia Hotinului din Basarabia. Sf. Sa este și colaboratorul nostru și al multor reviste bisericești, prin culegeri și lucrări privitoare la lucruri care se petrec peste graniță. Felicităm pe noul director și-i urăm tot sporul în noua slujbă, în care nu ne îndoiim că va lucra temeinic pentru interesele neamului nostru în acea latură depărtată a țării.

Centenarul lui Tolstoi.—În luna aceasta s'a sărbătorit în Rusia și peste graniță împlinirea a o sută de ani dela nașterea lui Tolstoi, care s'a petrecut la 10 Sept. 1828. În Rusia s'a hotărât ca serbările să fie 7 zile.

Congresul avocaților.—În zilele de 7 și 8 Sept. a. c., s'a ținut la Craiova congresul avocaților. A fost de față și d. Stelian Popescu, ministrul justiției. Președinte al congresului a fost d. Dem. Dobrescu, fost decan al avocaților din București. Ca reprezentant al bisericii, a vorbit la congres și Păr. Arhim. Nifon Criveanu, vicarul Episcopiei Râmnicului.

Congresul ofițerilor de rezervă.—În zilele de 14 și 15 Sept. a. c., s'a ținut în București congresul Uniunii ofițerilor de rezervă, sub prezidenția d-ului General de divizie N. Rujinski.

Moartea Generalului Culcer.—Sâmbăta, 15 Sept. a. c., a încetat din viață în București Generalul de divizie în rezervă, Ioan Culcer un oștean cu mare nume ca bărbat de mare preciepe și învățatură în treburile oștirii, fost ministru, fost comandant al armatei I în război, foț inspector de armată. A fost înmormântat la 18 Sept. la cimitirul eroilor din Târgul-Jiu.

Sănătatea Bucureștilui.—Dr. Staicovici, medicul șef al orașului București, a scos din tipar un raport în care scrie despre starea de sănătate a orașului București între anii 1916—1925. Din el aflăm semnul rău că nașterile în București nu sunt mai multe ca înainte de război, deși populațiunea a sporit foarte mult; că boalele molpsitoare nu mai bântuie ca înainte, dar că ofica seceră grozav fără stăvilire.

Lupta împotriva beției.—Societatea Bunilor Templieri, care luptă împotriva beției în toată lumea, aduce la cunoștință societăților culturale și a teneelor populere din Capitală, că le ține la dispoziție, în mod gratuit, conferențieri pentru a ține conferințe antiacoolice, cu proiecțiuni luminoase, la săzătorile lor publice. Cererile societăților, în această privință, cât și ale vechi or membri cari doresc a-și relua activitatea în «Ordin», se vor adresa d-rei Eliza Vlad, secretara, str. Matei Basarab 4, București.

Răsplătirea celor ce au prins pe tâlharul Balan.—Joi, 13 Sept. a. c., s'a făcut la Făgăraș, cu mare ceremonie, decorarea și răsplătirea celor ce au prins pe tâlharul Balan.

Cei trebuie chelului.—O telegramă din Iași, cu data de 17 August a. c., apărută în ziarul Universal, aduce știrea că, la primăria de acolo, primarul Racoviță și inginerul Kern, care au clădit cuptorul de ardere al morților în București, au discutat chestiunea zidirii unui astfel de cuptor și în Iași.

Bietul Iași, care are nevoie să se toarne viață în vine, în loc de viață, i se dă un așezământ al morții! Nu a-unge că cuptorul dela București nu are ce arde? Mai trebuie unul care să stea degeaba în Iași!

Ce zic despre aceasta Mitropolitul Moldovei și d. A. C. Cuza?

Documente însemnate privitoare la Basarabia.—Știri proaspete din Berlin aduc vestea că d. Profesor Gh. I. C. Brătianu dela universitatea din Iași a descoperit, într'o bibliotecă din Berlin, mai multe documente rusești foarte însemnate privitoare la Basarabia și din care se pot scoate dovezi noi despre drepturile noastre asupra aceluia ținut.

FRUMOASĂ INITIATIVĂ CREȘTINEASCĂ

În localul nou al Asociației Creștine a Femellor Române, din str. Popa Rusu No. 15 din București, s'a deschis un restaurant zilnic cu hrană sănătoasă și variată, cu prețul de 25 lei, trei feluri. Ofera tuturor Doamnelor și Domnișoarelor funcționare, muncitoare sau studente, la prânz și seara.

ABONAMENTE ȘI INFORMAȚIUNI LA DIRECȚIUNEA ASOCIAȚIEI LA ADRESA DE MAI SUS.

Adunare de învățători.—În zilele de 8 și 9 Sept. a. c., s'au ținut în orașul Bălți din Basarabia un congres al învățătorilor din jud. Bălți. S'a discutat chestiunea activității comitetului pe anul trecut, treburi de gospodărie lăuntrică, lefurile învățătorilor, întreținerea școalelor și altele.

Cei ce mor de apendicită.—Dr. Ygrec scrie în Adevărul dela 18 Aug. a. c. că după statistici publicate de Ministerul asistenței sociale și M. dicale din Germania, acolo, mor 4000 de oameni pe an de apendicită, din pricină că se duc la medicul chirurg prea târziu. Zice că greșesc și unii medici, care spun unora, care simt dureri în partea dreaptă a pinteceului, că au numai iritație apendiculară sau criză apendiculară, deci ceva trecător. Dr. Ygrec însă sfătuiește pe oricine că, îndată ce simte dureri în partea dreaptă a pinteceului și are și călduri să se culce în pat și să trimeată după medicul chirurg. Când medicul este la vreme, adus vindecarea e sigură.

Știrea aceasta o culegem și o dăm și noi, pentru că lumea să știe și să se folosească de ea.

În capitala Spaniei (Madrid) s'a întâmplat o groznică nenorocire. A luat foc teatrul Comunal, care a costat viața a vre'o 130 de persoane, omorâte de îngrămădeala dela eșirea din teatru.

Privitor la calendarul cel nou.—Înalt Prea Sf. Sa Mitropolitul Pimen al Moldovei a dat o pastorală către clerul și poporul din eparhia sa, îndemnându-i să ție și să aperse noul calendar, față de cei care ațită în această chestiune.

Congresul general al preoților.—În zilele de 23 și 24 Octomvrie a. c., se va ține în Chișinău congresul Asociației Generale a preoților din România. Se va discuta despre învățământul religios și plata clerului.

O nouă biserică ortodoxă în Brașov.—Orașul Brașov desvoltându-se mult, iar creșterea fiind mai cu seamă a populațiunii ortodoxe, s'a luat hotărârea de a se ridica o nouă biserică ortodoxă în acel ținut.

Lipsa de profeți în Brazilia.—Brazilia este cea mai mare națiune din America de Sud, atât prin întinderea sa cât și prin numărul locuitorilor săi: 37 milioane de suflete populază un teritoriu mai mare de 17 ori ca Franța. Majoritatea Brazilienilor sunt catolici. Și, cu toate acestea acest popor suferă de rană adâncă care stri a viața religioasă a țării: acest rău este lipsa de profeți.

După Franciscanii germani din nordul Braziliei, clerul național brazilian, erau de una mie membrii în 1888, atunci când populația era de 14 milioane suflete, a dat îndărăt foarte repede, de atunci înceac. În arhiepiscopia Olinda-Recif, un singur preot a fost sfințit în 1926 și niciunul în 1927. Anul trecut e. episcopia de Bahia a câștigat un singur preot, în vreme ce au murit șase. Unsprezece eparhii nu au Seminarii. În total, în 25 de ani, numai în Brazilia de Nord, au fost sfințiți 600 de profeți. Este vorba acolo de clerul secular. Inșă ordinele religioase tot atât de mult de lipsa de vocație (chemare). Rugăciuni sunt îndreptate de pretutindeni către Dumnezeu pentru a stărui vocații în vreme ce apeluri puternice sunt răspândite printre organizațiile tineretului catolic brazilian.

A. S.

Bibliografii

Carte împotriva beției.—Păr. N. Hodoroba, referent cultural al Sfintei Mitropolii a Moldovei și autor cunoscut, premiat de Academia Română pentru cartea sa «Note și Impresii din războiul Intregirii» a scos de curând o mică lucrare de teatru, cu titlul, «Cazanul cu rachiu». E îndreptată împotriva beției. A fost tipărită în tipografia Mănăstirii Neamțului și costă 15 lei. Se cere la Iași, la autor și Sf. Mitropolie.

Preotul Gh. V. Sușnea, Sfaturi Sfinte, Huși, 1928, prețul 6 lei. În această cărțică, de 32 de pagini, autorul ne dă bucați cu învățături morale și creștinești în haina poeziei. Ele sunt o citire foarte bună și folositoare, foarte potrivită a fi pusă în mâinile tuturor știutorilor de carte sau a se citi din ea la șezători, cercuri culturale, case de citire și altele. Prețul ei mic o face și mai potrivită de a fi răspândită și întrebuințată.

DOINA, revistă de limbă, literatură și artă populară.—Din luna Mai, anul acesta, a început să se tipărească în Bărlad revista «Doina», sub direcțiunea Părintelui P. G. Savin, paroh în Jorăști, Covurlui, preot cunoscut prin culegeri populare. Abonamentul lei 100 pentru școlari (reviste scrie «elevi», că așa e românește), funcționari și săteni; 200 lei pentru instituțiuni și particulari; 500 lei abonament de sprijinire a revistei.

La Editura «Cartea Românească» a apărut: «DOBROGEA» cu numeroase figuri în text de Prof. Universitar I. Simionescu.

Prețul Lei 75. De vânzare la toate Librăriile din țară.

Calendarul «ASTREI». A apărut «Calendarul pentru popor al Asociațiunii». Este, de sigur, unul din cele mai bune calendare scrise pentru popor. Intocmit de dl. profesor pensionar Victor Lazăr, un adânc cunoscător al poporului românesc, având 192 de pagini, și vânzându-se cu numai 10 Lei (zece) — calendarul acesta va trebui să se răspândească în cât mai multe case românești dela țară.

Materialul este ales cu multă competență. Conține și sfaturi practice, dar și poezii populare, legende, povestiri. Câteva indicații nu vor strica. Calendarul publică povestiri pentru popor de D-nii Septimiu Popa, M. Lungănu, Gh. Coșbuc, poezii de d-nii Victor Eitimuș, Elena Dobroșinski, Al. Mateevici-Basarabeanu, articole mai lungi despre Basarabia, Dobrogea (cu fotografii și deseneuri); sfaturi practice despre tuberculoză, asigurări, alcoolism, întâiul ajutor, gnoitul artificial, școlile de agricultură, despre miere, legumărit (d-na Ana V. Lazăr), sfaturi pentru plugari, despre «Astra» etc.

Calendarul cu 12 coale de tipar (partea calendaristică cu o «Cronologie românească» cu târgurile anului, cu sfaturi agronomice cu 10 lei, într'o astfel de norocoasă redactare, merită să fie cetit în satele noastre, spre binele răspândirii culturii românești, de aceea să nu fie român intelectual, care să nu cumpere și să nu facă propagandă pentru calendarul «Astrei» pe 1929.

Se află de vânzare la «Oficiul de desfacere» al «Astrei», Cluj, (str. Memorandului, Institutul Ardealului), la sediul central al «Astrei», Sibiu, str. Șaguna 6 și la librării.

Prețul abonamentelor: lei 200 pentru învățători, preoți, studenți și săteni; lei 300 pentru autoritățile sătești; lei 400 pentru instituții particulare și de stat iar dela 500 de lei în sus pentru sprijinitorii acestei foi.